

Śrem, dnia 1 lutego 2021 roku

Urząd Miejski w Śremie

Pl. 20 Października 1

63 – 100 ŚREM

URZĄD MIEJSKI w ŚREMIE
ZESPÓŁ OBSŁUGI KLIENTA

Wpł. 02. 02. 2021

Pion/Zespół Zał.
Nr 1469/21/16v



02.02.2021

P / 00425 / 2020

Dotyczy: odpowiedź na pismo PRKGO.0232.1.3.GKA z dnia 21 stycznia 2021 roku

W odpowiedzi na zapytanie dotyczące wyjaśnienia zasad przygotowanej i proponowanej posiadaczom przydomowych oczyszczalni ścieków, od dnia 1 marca 2021 roku, nowej umowy odbioru od nich nieczystości pochodzących z tych oczyszczalni, przedstawiam poniżej informację w przedmiocie sprawy.

Na wstępie wyjaśniam, że nieczystości z oczyszczalni przydomowych, których odbiór przez Spółkę jest przedmiotem umowy z ich posiadaczami, nie są komunalnymi osadami ściekowymi lecz odpadami o kodzie odpadu 19 08 99 (inne nie wymienione odpady), które Spółka zgodnie z procedurą ustawy o odpadach poddaje procesowi przetworzenia, w wyniku którego dopiero powstają m. innymi (bo nie tylko) ustabilizowane komunalne osady ściekowe o kodzie odpadu 19 08 05.

Decyzja o zmianie warunków umowy, o której mowa powyżej, gdzie m. innymi dokonano zmiany ceny usługi odbioru, wynika z:

- potrzeby dostosowania zapisów umowy do rzeczywistego przebiegu procesu jej realizacji, uwzględniającego zarówno procedury odbioru przedmiotowych odpadów jak i względy technologiczne procesu ich oczyszczania oraz zagospodarowania produktów tego procesu,
- konieczności dostosowania sposobu finansowania kosztów odbioru i przetwarzania tych odpadów do przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i wynikającego stąd ustawowego obowiązku Spółki do ustalenia dla tej usługi takiej ceny aby ta pokrywała wszystkie koszty jej wykonania,
- możliwości prawnej do narzucenia dla tej usługi odpowiedniej, zapewniającej jej rentowność, marży zysku,
- powstania możliwości oddziaływania na posiadaczy oczyszczalni przydomowych (posiadających taką możliwość) na ich decyzje w sprawie przyłączenia ich nieruchomości do sieci kanalizacyjnych.

Kilkuletnie doświadczenie w realizacji umów na odbiór nieczystości płynnych z oczyszczalni przydomowych (dotąd obowiązują drafty tych umów z roku 2014) pokazało słabe strony niektórych ich zapisów, nie zabezpieczających wystarczająco Spółki w takich obszarach jak np.:

- wypełnianie ustaleń gminnego Regulaminu w zakresie częstotliwości opróżniania zbiorników oczyszczalni przydomowych (teraz § 2 ust.2),

- uwzględnianie możliwości technologicznych oczyszczalni ścieków (teraz § 2 ust. 4),
- nieregulowanie zobowiązań (teraz § 5 ust.4) z tytułu wykonanej usługi (koszt windykacji nie obciąża tych dłużników),
- zanieczyszczenie dostarczanych nieczystości płynnych stałymi elementami (teraz § 2 ust.5, § 3 ust.5), jak szmaty, nierozpuszczalne chusteczki i papier, podpaski czy patyczki do czyszczenia uszu itp., co sprawia problemy natury pracowniczej (odmawiają ręcznego oczyszczania punktów zrzutu tych nieczystości) oraz generuje dodatkowe koszty Spółki wykonywania tej usługi (remonty pomp osadowych), które usługodawca musiał pokrywać poza stawką za odbiór tych odpadów (teraz odpłatność tę wprowadza § 4 ust.3),
- określenie przyczyn będących dla usługodawcy podstawą do wypowiedzenia umowy z przyczyn leżących po stronie niesolidnego usługobiorcy (§ 3 ust.1 i 6).

Jak zaznaczyłem na wstępie, nieczystości z przydomowych oczyszczalni nie są ściekiem a zatem ich zagospodarowanie nie podlega pod zasady zbiorowego ich odprowadzania określone w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Stąd koszty przetworzenia tego odpadu w świetle obowiązującego dla Spółki ustawowego zakazu finansowania skrośnego nie mogą być finansowane z ogólnej puli przychodów taryfowych lecz wyłącznie z przychodu ze sprzedaży usług ich odbioru. Usługi te także, jako ustawowo nieobowiązkowe, nie wchodzące w zakres ani zbiorowego odbioru ścieków ani też ścieków dowożonych, Spółka traktuje biznesowo i jeśli już wolą jej właściciela jest ich wykonywanie dla mieszkańców gminy, to chce aby ich sprzedaż była nie tylko rentowna ale istotnie zyskowna. Nie widzę żadnej możliwości aby usługi te wykonywać „bezmarzowo”, tak jak to, ze względów społecznych, czynimy w przypadku świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Obowiązująca od 1 marca 2021 roku przedmiotowa umowa prócz zmian, których potrzebę, konieczność oraz zasadność przedstawiłem powyżej, wprowadza także nową, wyższą stawkę odpłatności za świadczenie usługi odbioru nieczystości. Jej wzrost w stosunku do obecnej, przyjętej wadliwie, bo niezgodnie z prawem opartej o stawki taryfowe, stąd przez lata istotnie zaniżonej, finansowanej w znacznej części nieprawidłowo z przychodu ze zbiorowego odprowadzania ścieków, wynika zarówno z tego powodu jak i innych przedstawionych powyżej przyczyn ale też z innych kosztotwórczych względów, z których najbardziej znaczące, to:

1) Odbiegający od normy stopień zanieczyszczenia przedmiotowych odpadów.

Każda dostawa nieczystości wykazuje, praktycznie dla wszystkich wskaźników zanieczyszczeń, bardzo znaczne przekroczenia dopuszczalnych ich wartości (określonych dla ścieków dowożonych). Skalę tych przekroczeń prezentuje tabela zamieszczona na kolejnej stronie opracowania.

Przy takim poziomie tych wskaźników, technologia oczyszczenia ścieków na etapie zarówno reaktorów biologicznych jak i części osadowej wymaga znacznie wyższych kosztów zakupu chemii oraz energii elektrycznej aby utrzymać normatywne parametry pracy oczyszczalni. W przypadku energii elektrycznej począwszy od roku 2020 ceny, w stosunku do roku 2019, wzrosły o 59% a od roku 2021 dodatkowo wprowadzono „opłatę mocową”, która skutkuje dla Spółki kolejnym wyższym o 10% i o 160 tys. zł, w skali roku, kosztem. Szczególnie wysokie przekroczenie norm zanieczyszczeń, bo **czterdziestokrotne** notuje „zawiesina ogólna”, co skutkuje dla „przydomówek” czterdziestokrotnie wyższym kosztem zagospodarowania powstałych z ich oczyszczenia osadów ściekowych.

Średnia stężeń zanieczyszczeń ze zbadanych nieczystości płynnych dowożonych z oczyszczalni przydomowych

<i>Parametr</i>	<i>Wskaźnik zanieczyszczeń</i>	<i>Średnia wartość wskaźnika zanieczyszczeń</i>	<i>Wartość dopuszczalna wskaźnika wg umowy</i>	<i>Krotność wartości dopuszczalnej stężeń w zbadanych nieczystościach</i>
Odczyn pH	pH	6,28	6,5-9,0	-
BZT 5	mg / l O ₂	9925,45	2100 i poniżej	5
ChZT	mg / l O ₂	38227,66	3000 i poniżej	13
Zawiesina ogólna	mg / l	40978,65	990 i poniżej	41
Fosfor ogólny	mg / l P og	145,53	15 i poniżej	10
Azot amonowy	mg / l N NH ₄	244,34	200 i poniżej	1
Chlorki	mg / l	417,94	1000 i poniżej	-

Sporz. B.Rubacha

2) Uzyskanie pozwolenia na przetwarzanie odpadów.

Nieczystości z „przydomówek” to, jak zaznaczyłem na wstępie, odpad a zatem zgodnie z nową ustawą o odpadach Spółka, aby mogła po 1 stycznia 2021 roku świadczyć usługi ich odbioru, zobowiązana była uzyskać pozwolenie na ich przetwarzanie. Procedura uzyskiwania tego pozwolenia, to koszty, m. innymi:

- wykonania wymaganych operatów środowiskowych i p-pożarowych,
- uzyskania sądowych potwierdzeń o niekaralności wszystkich przedstawicieli władz Spółki,
- wykupienia kosztownej, specjalnej, nieodwoływalnej gwarancji bankowej zabezpieczającej koszty utylizacji tych odpadów na wypadek upadłości podmiotu, który przyjął je do przetworzenia a tego nie dokonał,
- opłat administracyjnych,

3) Badania laboratoryjne osadów ściekowych zarówno przetworzonych jak i tych wykorzystywanych bezpośrednio rolniczo:

- codzienne, wykonywane przez własne laboratorium w celu utrzymania reżimu technologicznego,
- wykonywane przez laboratorium akredytowane na potrzeby WIOŚ,

4) Opłaty środowiskowe związane z odprowadzaniem ścieku oczyszczonego do rzeki Warty (w roku 2020, to 2.158.852 m³).

Cenę przedmiotowej usługi, która obowiązywać będzie od dnia 1 marca 2021, motywuje ponadto w znacznym stopniu fakt, iż jej dotychczasowa wysokość ustalona była w oparciu o koszty funkcjonowania Spółki w 2017 roku. Wtedy bowiem, zgodnie zapisami zmienionej ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, konstruowano wniosek taryfowy na okres lipiec 2018 do czerwiec 2021. W okresie tym we wszystkich tytułach kosztowych notujemy wzrosty i to w stopniu, którego w momencie przygotowywania wniosku taryfowego nie planowano (np. energia elektryczna), lub których zgodnie z przepisami obowiązującego rozporządzenia taryfowego nie mogliśmy we wniosku uwzględnić (np. odsetki od kredytów inwestycyjnych, dla których na dzień

złożenia wniosku taryfowego nie zawarto jeszcze umów). Wzrosty niektórych kosztów wynikających z realizacji zadań inwestycyjnych (często niebędących skutkiem inicjatywy Spółki) prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2017	Plan 2021
Amortyzacja	4 525 446,15	6 049 982,44
Podatek od nieruchomości	2 698 023,59	3 078 928,01
Koszty finansowe	357 352,47	688 336,23

Stąd zatwierdzone wtedy i obowiązujące dziś, ceny usługi odbioru ścieków, przy istotnie wyższych, dzisiejszych kosztach, nie zapewniają obecnie ich pokrycia. Tak też jest z usługą odbioru odpadów z „przydomówek” generującą obecnie stratę i dlatego musi to ulec zmianie. Nowa cena tej usługi obowiązywać już będzie w kolejnych latach i nie będzie zmieniana podczas gdy taryfowe stawki odbioru ścieków komunalnych w kolejnych latach będą znacząco rosły, co wynika z projektu przygotowywanego przez Spółkę wniosku taryfowego na okres od lipca 2021 roku do czerwca 2024 roku.

Podkreślam tu, że ogromnym, kosztem dla Spółki jest budowanie nowych i rozbudowa istniejących sieci kanalizacyjnych, których rentowność, szczególnie na obszarach wiejskich, jest często ujemna. W wielu przypadkach przychód z tytułu prognozowanej sprzedaży usług dla wszystkich potencjalnych odbiorców tych sieci, a nie wszyscy się podłączają, nie pokrywa nawet kosztu podatku od nieruchomości naliczanego dla tych sieci a to jeden z wielu tytułów kosztowych. Przydomowe oczyszczalnie ścieków to dla Spółki jeden z czynników pogłębiających straty na tych inwestycjach (brak zrzutu ścieków do sieci). Na koniec 2020 roku w gminie Śrem rejestrowano 136 oczyszczalni przydomowych z czego 44 posiadaczy tych obiektów miało możliwość włączenia się do sieci kanalizacyjnej a z tych 24 wręcz posiadało na swojej nieruchomości, wybudowane na koszt Spółki przyłącze kanalizacyjne. Dla Spółki wiele z tych inwestycji sieciowych nie ma żadnego uzasadnienia biznesowego a realizowane są bo takie jest zapotrzebowanie społeczne często poparte a niekiedy wymuszane stanowiskiem niektórych radnych miejskich. Szkoda jedynie, że ten argument motywacji społecznej dotyczy tylko Spółki a nie obowiązuje posiadaczy oczyszczalni przydomowych, którzy nie włączając się do sieci kanalizacyjnej ignorują również obowiązek wynikający z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zwracam uwagę, że wprowadzona nowa cena przedmiotowej usługi daje jej roczny koszt netto w wysokości zaledwie 316,35 zł. (dla porównania roczny koszt taryfowy netto za odbiór ścieków dla rodziny czteroosobowej wynosi obecnie (przed podwyżką) 1.079,04 zł (7,03 zł/m³ + 5,56 zł/m-c opłata abonamentowa). Wydaje się, że nie jest to kwota zbyt wygórowana w porównaniu do cen innych usług, z których chętnie wszyscy korzystamy, a z których wiele zaliczyć należy do niebędących dla życia niezbędnymi a takimi nie są na pewno usługi odbioru i oczyszczenia ścieków bytowych, w tym również tych częściowo oczyszczonych w oczyszczalniach przydomowych.

z poważaniem


Włodzimierz Pepeta
Prezes Zarządu